

Klei in zand: de regels

Hoe kan dit in de praktijk gefaciliteerd worden?

Huidige situatie

- 5 demovelden
- Opgave LIFE CO₂SAND: opschalen in Nederland en kennis verspreiden binnen de EU 'sand belt'
- Regelgeving van toepassing:
 - Oogmerk: beschermen van het milieu
- Milieuhygiënisch onderzoek naar kwaliteit klei en ontvangende bodem

Gewenste situatie

- Bij het verbeteren van de landbouwbodem niet alleen naar milieuhygiënische aspecten kijken
- Bescherming van het milieu afwegen ten opzichte van criteria zoals:
 - Circulariteit: hoogwaardig hergebruik vrijkomend klei
 - Klimaatmitigatie (CO₂-opslag) en klimaatadaptatie (vocht vasthouden, structuurverbetering)
 - Verbeteren biodiversiteit
 - Duurzame bedrijfsvoering
- Binnen duurzaamheid CO₂-uitstoot transport en hoogwaardig hergebruik tegen elkaar afwegen

Besluit activiteiten leefomgeving (BAL) geconsolideerde versie, paragraaf 4.124

- Bodemverbetering door toepassen grond of slib in de landbouw is een functionele toepassing
- Activiteit melden en onderzoek kwaliteit grond, slib en ontvangende bodem vrijwel altijd vereist
- Gedetailleerde regels, maatwerk mogelijk als grond of sediment niet voldoet aan de milieuhygiënische kwaliteitseisen

Maatwerk cf BAL

1. Met een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift kan het toepassen van grond of baggerspecie van een kwaliteit die niet voldoet aan de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 4.1272, eerste of tweede lid, alleen worden toegestaan als de toe te passen grond of baggerspecie afkomstig is uit een aangewezen bodembeheergebied en ook weer binnen dat gebied wordt toegepast.
2. Met een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift als bedoeld in het eerste lid kan het toepassen van grond of baggerspecie waarin een verontreinigende stof aanwezig is in een zodanige concentratie dat de grond of baggerspecie volgens de voor die stof geldende kwaliteitseis, bedoeld in artikel 25d, tweede of derde lid, van het Besluit bodemkwaliteit als sterk verontreinigde grond of sterk verontreinigde baggerspecie moet worden aangemerkt, alleen worden toegestaan als:
 - a. de toe te passen grond of baggerspecie is ontgraven uit een locatie waar de bodem diffuus sterk met de stof is verontreinigd; en
 - b. de grond of baggerspecie wordt toegepast op een locatie waar de bodem al voor het toepassen diffuus sterk met de stof was verontreinigd.

Maatwerk via Omgevingsplan

- Staalkaart met voorbeeldregels over het toepassen van grond en baggerspecie
 - Opgesteld door Bodembeheer van de Toekomst, module A9, conceptversie 0.13, dec 2021

Artikel 5.4.46 (milieu: afwijken van kwaliteitseisen)

Met het oog op het beschermen van het milieu wordt in aanvulling op artikel 4.1272, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving alleen grond of baggerspecie toegepast die voor [invullen stof(fen)] voldoet aan de kwaliteitseisen die gelden voor de kwaliteitsklasse [invullen].

Met het oog op het beschermen van het milieu is het toepassen van grond of baggerspecie van een kwaliteit die voor [invullen stof] niet voldoet aan de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 4.1272, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, toegestaan als de toe te passen grond of baggerspecie:

- a. voor de andere stoffen voldoet aan die kwaliteitseisen;
- b. afkomstig is uit het 'herkomstgebied grond en baggerspecie' en binnen het 'toepassingsgebied grond en baggerspecie' bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder a, wordt toegepast; en
- c. voor [invullen stof] voldoet aan de kwaliteitseisen in tabel 5.4.46 die gelden voor de zone waar de grond of baggerspecie wordt toegepast.

Ook voor diffuus sterke verontreinigingen

Artikel 5.4.47 (milieu: afwijken van kwaliteitseisen bij diffuus sterke verontreinigingen)

Met het oog op het beschermen van het milieu is het in afwijking van artikel 4.1272, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, toegestaan om grond of baggerspecie waarin [invullen stof] aanwezig is in een zodanige concentratie dat de grond of baggerspecie volgens de voor die stof geldende kwaliteitseis, bedoeld in artikel 25d, tweede of derde lid, van het Besluit bodemkwaliteit als sterk verontreinigde grond of sterk verontreinigde baggerspecie moet worden aangemerkt, toe te passen als de toe te passen grond of baggerspecie:

a. voor de andere stoffen voldoet aan de kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 4.1272 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

b. afkomstig is uit het 'herkomstgebied grond en baggerspecie' en binnen het 'toepassingsgebied grond en baggerspecie', bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder a, wordt toegepast;

c. is ontgraven uit een locatie als bedoeld in artikel 4.6, tweede lid, waar de bodem diffuus sterk met [invullen stof] is verontreinigd;

d. wordt toegepast op een locatie als bedoeld in artikel 4.6, tweede lid, waar de bodem al voor het toepassen diffuus sterk met de stof was verontreinigd; en

e. voor [invullen stof] voldoet aan de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 5.4.47.

Conclusies / discussie

- Er kan iets aanvullends geregeld worden als grond en slib niet aan de kwaliteitseisen voldoet
- Er moet dan ook iets aanvullends geregeld worden als die grond of slib niet uit hun beheergebied komt
- Gebiedsgrenzen ter discussie stellen (landelijk), bijvoorbeeld van gemeentelijk naar regionaal of provinciaal?
- Of uitzonderingen benoemen omdat je bepaalde arme bodems moet/wilt kunnen verbeteren met voor dat doel beschikbare kleigrond
- Wel zal bodemonderzoek nodig blijven van iig de toegepaste grond
- Duurzaam inkopen: klimaatneutraal èn circulair
- Welke ideeën heeft u?

Dit project is een samenwerkingsverband tussen
Rijkswaterstaat en provincie Gelderland.
LIFE CO₂SAND ontvangt financiering van
het LIFE-programma van de Europese Unie.